

Szerkesztőségi iroda:

R-szombat, Losonezi ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertetlen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legez-
szerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Nyomott gabonaáraink.

A számtalan magán- és nemzetgazdasági calami-
tások, melyeknek országunk, mint tulnyomóan termelő
állam — igen gyakran ki van téve — talán egyike
sem sujtotta annyira és oly közvetlenül a magyar
földművelő osztályt, talán egyike sem volt oly érzé-
keny és tartós, de különösen oly nehezen orvosolható,
mint a jelenben sajnos tapasztalható „nyomott ga-
bona-árak.”

Hogy ez érzékeny baj „stabil,” s hogy ezen csak
gyökeres reformok, állam és társadalom ösműködése
által lehetne segíteni, az iránt kétség sem forog fenn.
A nyugati államok, Németalföld, Frankhon, sőt az
ausztriai tartományok is ma már képesek annyit pro-
dukálni, a mennyi fogyasztásukra elég, piacunk tehát
erre alig valami. Amerika mind nagyobb és nagyobb
területeket vesz fel művelés alá és árasztja el nyu-
gatot, az egész Európát gabonával, a vízi közlekedés
lehetővé teszi azt számára, hogy a mi gabonánkat
leszorítsa eddigi piacairól. Az orosz gabona is ma
már versenyez a miénkkel, sőt épen a jelen évben
gabonánk az orosz gabonának alatta állt. — Ha tekin-
tetbe vesszük még azon védvámrendszer, melyet a
német államok a magyar gabona elé állítani töreked-
nek és ezzel ugy szólván teljesen elzárni piaczaikat
tőlünk, elfogulatlanul constatálhatjuk, hogy e baj nem
pusztán átmeneti, nem pusztán e termelő évre, hanem
a jövőkre is szól.

Alig pár hete annak, hogy e kérdést honatyáink
fejtegették. Volt alkalmunk olvasni pro és contra a
legnagyobb szerű beszédeket, a legéletrevalóbb javas-
latokat; de nem leend érdektelen, ha saját szempon-
tunkból is föllevenítjük e kérdést és röviden foglal-
kozzunk ezzel, annyival is inkább, mert a seb nekünk
is fáj, mi is gyógyítani óhajjuk azt.

Kétségkívül tény az, hogy a kereslet és kínálat
a termelés és fogyasztás bilancában beállott zavar
csak úgy leend kellőleg orvosolható, ha egy részről
felesleges nyers terményeinket értékesíteni, feldol-
gozni, annak fogyasztását elősegíteni vagyunk képe-

pese, és más részről productumainkat tökélesbitjük,
a hiányokat okszerű gazdálkodással pótoljuk.

Az előbbire nézve véghetetlenül óhajtható volna a
nyers terményeket földolgozó gyárak (szesz, kemé-
nyítő gyárak, serfőzdek) felállítás, a vízi utak töké-
lesbitése, a vasuti tarifák olcsóbbá tétele, a vállal-
kozó szellem fokozása és némi tekintetben a szintén
létesítendő gabona vámrendszer, mely legalább honi
piaczaikról kizárná a külföldi gabonát.

Különösen előnyös volna a legnagyobb magyar
Széchenyi által hangoztatott „keletre magyar” elvnek
szerezni érvényt, olesó közlekedési eszközöket létesí-
teni a keleti államokba, hol még mindég van és lesz
piaza a magyar gabonának.

Mindezek azonban oly reformok, hol a magas
állam kezdeményezésére s ösmunkára van szükség,
a hol az egyesek szerepe csak annyiban vesz részt,
a mennyiben az államegység az egyesek önérdkeit
képviseleli.

De az orvoslási módok másik és pedig nagyon
fontos, talán legeredménydusabb faja az egyesektől
függ, — a földművelő osztály minden egyes tagja
azok külön és társas működése által — lesz elérhető
a valódi siker. E legfőbb orvoslási mód pedig az
intensiv gazdálkodás behozatalában,
a marhatenyésztésben culminál. Abban, ha
levetkezve ősi gazdasági elveinket, szakítva a hagyó-
mányos szokásokkal — áttérünk az intensiv gazdál-
kodásra, ha különösen a mi vidékünkön a fősulyt nem
a nagy mennyiségű, de nem egyszersmind jó minő-
ségű gabona termelésre, hanem igenis a marha
tenyésztésre — különösebben pedig a birka tenyész-
tésre fordítjuk. A mi termelő területeink nagyobb ré-
sze sokkal inkább meghozná jövedelmét ha legelőnek,
mint ha szántóföldnek használtatik. De a kellő, t. i.
a marhatenyésztés és gabonatermelés kombinációja
annyira szükséges is, hogy a marhatenyész-
tés kifejlesztése okvetlenül maga
után vonja productumaink tökélyes-
bülését is, mert ez által lesz elérhető az okszerű
trágyázás s a termő erő fokozása, melyre pedig épen

a mi vidékünkön a talajnak nagyon is szüksége van,
és végül a marhában mindig föltalálja a gazda a tö-
két és okos, ésszerű tenyésztés mellett a biztos jö-
vedelmet.

Itt is tehát tőlünk függ első sorban, hogy e nyo-
masztó anyagi calamitásunkon segítsünk, itt is érvé-
nyesül azon soha meg nem czáfolható nemzetgazda-
sági elv:

„Segíts magadon az Isten is megsegít.”

P y.

A budapesti országos kiállítás

mikolezi kerületi bizottságától — közlés végett — sür-
gető felhívást vettünk, mely szerint figyelmeztetnek
a kiállítók:

1. hogy tárgyaikat marezius hó elsejéig elkészíteni és
egybeállítani szorgos teendőjüknök tekinték;
2. hogy azon bejelentett tárgyak, melyekre nézve a köz-
pont esetleg még ezután közlendő előterjesztésében az előbí-
rálatot kívánatosnak jelzi, — előbírálatnak lesznek alávetve;
3. hogy tudomásunk szerint a leszállítási határidő semmi
körülmények között sem lesz meghosszabbítva s ekként a tár-
gyak marezius hó 15-ig a központba okvetlen beszállítandók
lesznek;
4. hogy ehez képest a tárgyaknak becsomagolása és el-
szállítása marezius 1—12-ig okvetlen eszközözendő lesz. A ke-
rületi bizottság folyó hó 10-én tartott ülésének határozata
folytán, a további eljárásra nézve a következők veendő
figyelembe:

A kiállítónak, a mennyiben az előbírálat bejelentésére
még ezután elő nem iratnak, szabadságában álland tárgyat
külön becsomagoltatni és elszállítatni. Ezen elszállításra nézve
iránytadó módozatok minden kiállítóval legközelebb körlevé-
leg közölteti fognak. A mennyiben az alakuló ülésen hozott
határozattal kimondatott, miszerint a kiállítók részére kedvez-
ménykép annyit nyújtani óhajt, hogy a tárgyakat esomagol-
tatja és szállítási költségeit viseli, ezen költségek fedezetéről
gondoskodni szükséges.

E fedezet akár egy e czélra rendezendő társas összje-
vetel bevételei, az érdeklét városok vagy törvényhatóság, szak-
testületek és társulatok segítségével, vagy végül a tárgyaknak
előzetes közszemlére tétel alkalmával beszédendő belépti díjak-
ból volna beszerezendő.

Ha az ezen forrásokból nyerhető fedezet a költségekre
elegendő nem volna, a kerületi bizottság a rendelkezésére
álló alapból, szerény segélyben hajlandó részesíteni a bizottságot.
Azon kiállítók, kik a bizottság kedvezményét igénybe

T Á R C Z A.**Kaczér leány vagy . .**

Kaczér leány vagy édesem,
Azt mondja a világ,
Kaczér leány, s vád vádat ér,
Gunyit guny követve rád.

Szenteskedő álarezet ölt
A szájas rágalom,
S hazug mesét koholni, hogy-
Ne nyílva alkalom.

Hogy vak vagyok, s nem látok át
Ép szemmel a szitán,
Ez a refrain az örökös
Meddő üres vitán.

Az önzetlen, derék barát,
Ki szótlán ott hagyott,
Fel sem vevő negéddel, im
Eléd kerül legott.

Szó szót követ, és járja hűn
A régi hang megint,
Mí' kedves, a derék fiu
Veszélytől óva int.

Nevetem a komédiát,
Szörnyen mulattató,
No, pasz neked gyönygy életem,
Itt a búcsúztató.

Ah! és te félsz kis angyalom,
É fecsegők miatt?

Hogy elveszítesz, töled ök
Hogy elhódítanak.

Ne félj, ne félj, a fecsegők
Csak hadd fecsejjenek;
Hogy rab vagyok, rabod, mesét
Mesére költenek.

Édes ez a rabság nekem;
S hidd: böles tanácsokat,
Kendőzni bűnét mindig az,
Ki bűnös, osztogat.

Borsody Béla.

Magyar Bors.

Karezetol.

Bocsáss meg nyájas olvasó, hogy most, a midőn min-
denki farsangról, tánczról, toillettről, szerelemről ír, a midőn
csupán a farsangi ezikk a valódi „chick.” — változatosság
kedvéért egy kis „borsot török az orrod alá;” vizasztaljon
azonban az, hogy e bors nem valami külföldi „fekete bors,”
melyet a magyar ember büszkén megvet, — hanem a valódi
echt magyar s mellé szögedi „rózsa paprika.” mit csak
látni, izlelni kell, hogy a bálban kifaradt idegecskék ismét új
erőre kapjanak, s a farsangi jókedv ismét fellobbanjon, tehát
mégis farsangi ezikk.

De lehetetlen is kedves olvasó, hogy a magyarság e va-
lódí speciális terményét, és ezek között is a legkitünőbbet —
mely mellett még a megénekelt „igritza” és „fajsi” paprika
is szerényen visszavonul, ne ismerd:

Ettél-e már valaha „szögedi” halpaprikást, láttad-e annak ró-
zsapiros színét, érezted-e páratlan, lelkesítő hatását? — ha nem,
oh ne mulaszd el az alkalmat és rándulj le minél előbb a ma-
gyarság szívébe, hol mindig készen vár a világ legelső eledel
a „magyar halpaprikás.” Ennek is a szögedi paprika adja meg
az igazi zamatot, mint minden igazi magyar ételnek, — mert

ha a szögedi tüzről pattant magyar menyecske megkérdez-
néd, bizonyára azt mondaná neked, hogy nem is étel, a miba
nincs egy jó adag szögedi paprika, — nem is megenni való
magyar embörnek, a minek nem az adja meg a rózsavörös színt.

A szögedi gazdasszony ez áltatános szabálya alól nincs
kivétel kedves olvasóm, elkezdve a „tarhonyás levestől,” — a
főzelékek, sülték hosszú során át — a leghatalmasabb magyar
tésztaig a „valódí turós lepényig, a „paprika” a legnél-
külözhetlenebb kellek.

Hátha még látnád, hogy készül ez a „magyar büszke-
séget jellemző fűszer,” — látnád azt a szép 7 magyar pozsg-
gás arezu kis leányt, a ki egy szögedi nóta mellett válogatja
ki a legszebb paprikákat a nagy tömegből és tisztítja meg a
„profan részektől. — A szögedi rózsapaprikába
nem mehet salak, abba a jónak is csak a legjava kell, — az-
után ha látnád, mint öröli meg a szögedi molnár, a ki büsz-
kébb arra, hogy ő a szögedi paprika gyár főfömolnárja (lévén
egymaga), mint a magyar királyságra, — előbb nyers álla-
potban, pépszerű rózsaszín anyaggá, — mint rakja ismét szép
7 kis leány apró dobozokba, és rakja a valódi paprika illattal,
saturált szárítóba, s viszi innen ismét a mindenható fömolnár-
hoz, hogy ez az utolsó metamorphosist az ő páratlan „pille”-
jével megadja neki és fölavassa azt valódi szögedi „rózsa pap-
rikává,” bizonyára te is lelkesednél iránta kedves olvasó, bi-
zonyára te is alig várnád, hogy megizleld a magyar spe-
cialitást.

Sokkal távolabb vagy hozzám kedves olvasó, hogy rövid
karezetolatomat tényleg illusztrálhassam és énekeim tárgyát szín-
ről-színre bemutathassam és meggyőzhesselek arról, hogy
ilyen fűszer nincs több a világon, de ha a bekövetkezendő bőj-
tős napok alatt rózsaszínben akarod látni a világot s fölakarod
eleveníteni magadat a farsang furdalmai után, ha elakarod
feledni a bál kontót, jó lábón akarsz maradni a bőjtős napok
alatt is a feleségeddel, csak írd a „esicserei borsnak”, helyded
ő szívesen küld neked egy gyönyörű kis, staniollal bevont, pi-
rossal diszitett dobozt, melynek tartalma a megénekelt „ma-
gyar bors.”

P. M.

ohajtják venni, sürgösen felhívandók, hogy tárgyaikat legkésőbb március 8-ig a bizottság kijelölendő helyiségébe szállítsák.

Tegyen a bizottság mielőbb előterjesztést, ohajtja-e a tárgyakat 2-3 napi előzetes közszemlére kitenni, miután erre a nm. ipar- s kereskedelmi miniszternek engedélye lesz kinyerendő.

Válasszon továbbá a bizottság egy legalább 7 tagú küldöttséget, mely az előbírálatot azon tárgyakra nézve, melyekre az előiratik gyakorolja.

Gondoskodjék a bizottság ideje-korán oly szakavatott egyénről, ki az egy csoportba tartozó tárgyakat lehetőleg egy üv é csomagolja.

A csomagolás és elszállítás módjainak betartása, az eshetőségek előbíráltnál való képviselet szempontjából a kerületi bizottság megbízottat fog a helyszínre kiküldeni.

Gondoskodott a kerületi bizottság arról is, hogy az onnét közvetlenül Budapestre elszállított tárgyak átvételénél, kicsomagolásánál és elhelyezésénél a kiállító érdekének képviseletére, ugyancsak megbízott küldessék fel, ki a kiállítókkal a felmerülő ügyekre nézve közvetlen összeköttetésbe fogja magát helyezni.

„Gömörmezei háziipar-oktatás.”

Ezen név alá foglalta s küldte fel az országos kiállításra Groó Vilmos kir. tanfelügyelő azon érdekes és változatos iskolai fiu kézi munkagyűjteményt, melyről pár szóban a mult számban említett tettünk. Akkor tett ígéretünket beváltjuk, midőn ezen gyűjtemény keletkezése, célja, belső értéke s a közreműködő iskolák, illetve tanítókról olvasóinkat most bővebben tájékoztatjuk.

A női kézimunka tanítás egyik lényeges, senki által kétségbe nem vont, kiegészítő részét képezi a leánynevelésnek s a városi leányiskolák régebben is gondoskodtak ennek oktatásáról. Faluhelyeken azonban — mint azt ez alkalommal megtudtuk, — csak újabb időben vették be ezen tantárgyat, s iskoláink egy harmada már is szép sikert tud ezen a téren felmutatni.

A szóban forgó gyűjtemény nem foglal magában női kézi munkát, hiszen ilyet a városi s különösen a már nagy számban levő s képzett tanítónők vezetése alatt álló állami leányiskolák talán nagyobb tökélyben és változatosságban ugy is be fogják mutatni. Ezekkel kár lenne a mi szerény falusi leányiskoláinknak versenyezni akarni, habár élénk emlékeztünkben van még az 1881-iki orsz. műparkiállítás, melyen 301 ott az egész országból képviselve volt iskola közül 63 megyénkbeli volt s közülök 52 különböző kitüntetést is nyert.

A kir. tanfelügyelő által most felküldött gyűjtemény kizárólag a fiu iskolai kézi munkatanítást s annak fokozatait tünteti fel az első elemi osztálytól az ismételt iskola 3-ik osztályáig.

Megpillantására eszembe jutott tanulókorom, midőn kést, furót, kalapácsot, mint könnyen veszedelmessé váló eszközöket használnunk szigorúan tiltva volt.

Hányszor voltunk büntetve, ha valamit rajzoltunk vagy faragicsáltunk, s ime a gyermek ezen természetadta tulajdonát ma mily szépen tárgyak, sőt értékes, majdnem piacképes cikkek alkotására irányozzák. Ez által jó irányba terelik a gyermek tevékenységét s megkedveltetik vele korán a munkát, a rombolás, melyre gyermekeinknél már annyira hozzászoktunk, tért enged az alkotó munkának, melyen a fiu örömet leli. Ki már iskolai tanuló korában alkalmat talált kézügyességének kifejlesztésére, annak idejében mesterséget is könnyebben választ, s ha az ekevas mellett marad is, mindig hasznát fogja venni.

Megyénk virágzó háziiparától vették tanítóink az irányt, melyet a fiu kézimunka ezen iskoláinkban csak egy évtizeddel ezelőtt még ismeretlen, új tantárgy tanításánál követnek. Legtöbb a famunka. Az első táblán van 33 drb különféle házieszköz, a susányi és pohorellai iskolák I—III. osztály tanulóitól. A második táblát már tisztán a pohorellagyári és susányi iskolák IV. osztály tanulóinak készítményei töltik be. Szintúgy külön táblákon vannak az V. és VI. osztályok famunkái Tiszolcáról, Susányból és Pohorelláról, míg egy külön táblán a pohorellagyári iskola V. VI. osztályának plékészítményei nagy-mérvben emelik a változatosságot. Ezen, a falon függő táblák alatt az asztalon láthatók egyes nagyobb önálló munkák u. m. kutágas, szán, faragó szék, talyiga, szövöszék; mázörölő mintái a susányi és tiszolczi ev. iskolákból. A befejezést képezi ezen osztályban több sétatob, a markuskai ev. iskola VI. osztály tanulóinak készítménye.

A második csoportban látjuk az isk. vesszőfonási munkákat, egy kis seprőt Tiszolcáról, két erős kis székét, egy támlás úljapadot, 3 kis kosarat a k.-h.-hosszuréti, festett vesszőt, 7 színes kosarat, igen csinos és tetszetős munkát az alsó-sajói és egy gyümölcs kosarat a harmaczi iskolákból.

Míg egy fali táblán a szalmafonás fokozatait az elsőtől a kilencedik osztályig szemléltetjük, a susányi, harmaczi, szutori, visnyői, hubói és k.-h.-hosszuréti iskolák által beküldött kézi kosarak, lámpa tálcák, finom kalapok, szalmakás és pokróczok azt látszanak bizonyítani, hogy ezen munkákkal már a népiskolai fokozaton is piacképes cikkek lehetőséges előállítani s a könyv-, papír- és tandíjt ezen az uton magával a tanulóval megkeresztetni. Szép és erős czirokseprőt készítenek a harmaczi iskola tanulóitól.

A papirmunkát: gyufatartót, tolltartót, papirkosarat, páspaszmetok, tárcza, jegyzék könyvet, szintén methodikai fokozatban a szolczi iskola állított, míg ezen csoportban az alsó-sajói több könyvkötéssel van szintén képviselve.

Utolsó csoportot képez a helybeli községi iskola vizsgálóról eléggé ismeretes agyagmintázás. A susányi és f.-zaluzsányi iskolákban téglákat, állatokat mintáznak, míg a süvetei katólikusból kifogástalan edény-gyűjteményt látunk kisebbített mintákban.

Mindenik tárgyon fel van tüntetve az iskola, a tanító neve, továbbá a tanuló neve, kora és osztálya. Egy jegyzetben pedig ezt olvassuk! „Gömörmezeiben 311 iskola van. Ezek közül a rajzot 165-, a női kézimunkát 114-, a házi ipart 124-ben tanítják. — A mily örvendetesek ránk nézve ezen adatok, ép úgy örülhetünk annak, hogy megyénk mint a fiu kézi munkatanítás életbejuttatásában különben is elől álló uttörő, ily szépen lesz képviselve az orsz. kiállításon.

Titkári jelentés

a „Rimaszombati iparos segédek önképző- és segély-egylete” 1884. évi működéséről.

(Felolvasatott az egylet 1885. évi február 8-án tartott közgyűlésében.)

Tisztelt közönség és közgyűlés! Hat hó múlva lesz csak három éve annak, hogy ez egylet alakítása iránt a mozgalom megindult, s alig másfél éve, hogy végleg szervezkedve, helyet foglalt közművelődési intézményeink között, nem volna tehát meglepő, ha működése kevesebb eredményt mutatna fel, mint a mennyit — a létező nehézségek dacára — elérni tudott.

A név, mely alatt egyletünk az iparos segédek érdekeit küzdeni szegődött, magában foglalja a célt is, melyet elérni törekszünk: az önképzést az ipari ismeretek körében; segélyezést betegség idejére.

Hogy mennyire igyekeztünk és sikerült elérni e két célt, arra szolgáljanak felvilágosításul a következő adatok:

Mindenek elébe kell helyeznem az egylet összes tagjainak létszámát, mely míg a közönség részéről örvendetes szaporulatot, belülről nem épen kedvező forgalmat mutat fel.

Ugyanis van az egyletnek 12 alapító tagja 10—10-, s közöttük egy 20 frt befizetéssel; pártoló tagja 74, három évre évi 1—1 frttal; tiszteletbeli tagja 12; rendes tagja volt a lefolyt idő alatt 119, mely számból az egylet kötelekébe tartozik jelenleg 69, tehát létszámunk a közelebbi közgyűlés óta az alapító tagoknál 11-, a pártoló tagoknál 55-, s a rendes tagok közt 19 szaporulatot tüntet elő; vagyis voltunk 1883—84-ik évben összesen 81-en, s ma — 50 rendes tag távozása után — 166-an, több mint kétszeres számban.

Nem érdektelen tudni, hogy a rendes tagok közt volt ez ideig asztalos 21, Bádógos 1, Borbély 2, Csizmadia 1, Czipész 31, Fésis 1, Faragó 1, Kovács 3, Kereskedő 5, Kéményseprő 2, Kalapos 22, Könyvkötő 2, Kerékgyártó 1, Kárpitós 1, Kályhás 2, Lakatos 2, Nyomdász 4, Nyerges 1, Pincéz 1, Sütő 2, Szabó 11, Sziogyártó 2. — Ezek közt ma: Asztalos 12, Czipész 21, Kalapos 12, Szabó 10, tehát e négy iparág összesen 55 tagjával szemben a többi 18 iparág csak 14 egyén által van, sőt könyvkötő, faragó, nyerges és pincéz már nincsen is képviselve egyletünkben. Feltűnő mindenesetre, hogy a csizmadia iparral foglalkozó segédek közül — akik pedig majdnem annyian vannak városunkban, mint a többi iparágval foglalkozók valamennyien — csak egyetlen egy akadt, ki egyletünk nem közönséges célját felismerve, a komoly irányú társulás célját magáévá tette. Ez egyetlen csizmadia segéd ifju Pásztor Pál, ki dicséretes kivételt képezve pályatársai közt, megérdemli, hogy neve azok közül kiemeltessek.

Az egyletünkben távozott 50 rendes tag közül 2-öt mint halottat számítunk veszteségeink közé, Baczovszky Edét, ki 1884. évi november hó 7-én s Hudala Jánost, ki december hó 16-án hunyt el; az előbbi megdöbbentő szerencsétlenség, utóbbi hosszú szenvedés folytán. E veszteség annál súlyosabb volt egyletünk nézve, mert mindkettő jobbaink közé tartozott, s mindkettő választmányi tag képen is kitelhetőleg igyekezett egyletünk hasznára lenni. A többiek közül sajnálattal jegyeztük fel Kacska Dániel alelnök nevét, — de mert önállóságra jutott, s családot alapított, lemondását elfogadni kellett.

Az ezen távozások által megsemmisült egyleti választmány s illetőleg tisztkar kijelölés útján Klemba János, Lenárt Sándor, Remenyik Samu, Sztruzsics Lipót, Vasok András ifj. Pásztor Pál, ifj. Szabó József és Kovács Lajos (alelnök) ideiglenesen megválasztottakkal lett betöltve.

Az egylet választmányja 1883. évi december hó 16-ik napja óta tartott összesen 12 rendes és 4 rendkívüli ülést, melyeken a választmány tagjai közül kettő 11-szer, egy 10-szer, kettő 7-szer, kettő 5-ször, három 4-szer, egy 2-er és egy 1-szer vett részt, amiből kiténik, hogy közülök alig 4-en feleltek meg azon kötelezettségüknek, melyet megválasztásuk alkalmával elvállaltak s ez adat egyik sötét vonása egyletünk beléletének. Különbön pedig hozott az egylet, nagyobb részt belügyeit illető 87 érdemleges, számadásokra vonatkozó 32, összesen 129 határozatot.

Maga az egylet pedig, mint testület, három alkalommal vett részt nyilvános ünnepélyekben; a helybeli dalárda közelebbi győzelmes hazatérése, a helyi hitv. egyház 100-os évfordulója alkalmával rendezett fáklyás menetben s az aradi vértanúk kiszívásának emlékére 1884. évi október 6-án tartott egyházi gyászünnepe. Tartott ezeken kívül két nyári s közelebb egy téli táncvizsgalmat.

Vagyoni tekintetben pénztárunk adatai szerint — amint a felolvasandó zárszámadásból kiténik — az egylet meglepő gyarapodással dicsekszik. E helyen is megemlíteni érdemes, hogy alapító tagsági díjakból ez évben 92 frt, beiratásokból 32 frt 50 kr. pártoló tagsági díjakból 60, tagsági havi díjakból 165 frt 40 kr. tehát az előirányoztnál jóval több folyt be, s eszerint a hátralék, melybe Balog Albert 2 frt, Dekker István 2.40 Fülöp István 80 kr. Gondkevis Ferencz 1 frt 20 kr., Konyha János 2 frt, Lukács János 1 frt 20 kr., Leső András 1 frt 20 kr., Madács Imre 2 frt 20 kr., Mikus Károly 1 frt 80 kr. összesen 47 frt 40 krral maradt adós. — feltűnőleg csekély, noha ezek szigorú behajtása már a rend fenntartása szempontjából is, minden körülmények között megkísérlendő lenne. Betegsegélyezésre 11 esetben 1-től 9 frt-ig kiadott összesen 72 frt 70 kr.

A pénzbeli takszeren kívül, mely 1884. évi december hó 31-ik napjig takarékpénztárral kezelt 234 frt alaptőkét s 157 frt 59 kr. folyó kiadásokra elhelyezett kész maradványt képvisel, van az egyletnek 106 darab könyve összesen 152 frt 20 kr. értékben, melyhez részint 70 frt 68 kr. készpénz, részint ajándékozás útján jutott. Ajándékozott pedig Baczovszky Ede r. t. 1, Fündura Imre t. tag 19, Fudala Sándor 3, Horváth József 1, Hudala János 1, Lukács János r. t. 1, Rábely Miklós p. t. 1, Szabó Lajosné p. t. 10, és Szűk József 2-, összesen 39 darab könyvet. — az összes könyvtár az egylet rendes és pártoló tagok által 640 esetben vétetett igénybe. Van ezeken kívül 1 politikai napi, 2 vegyes tartalmu heti, 2 szépirodalmi lapja, melyekre a tavalyi 24 frt 42 krral szemben ez idén 40-, könyvekre pedig 50 frt vétetett fel a költségvetésbe.

Butor és felszerelési tárgyakban van az egyletnek 123 frt 81 kr. leltár szerinti értékű vagyona, melyhez Erényi József, Fudala Sándor r. t., Kovács Zsigmond, Rábely Miklós és Stehlink Ignác p. t. különféle értékesebb tárggyal járultak.

Ezek szerint az egylet vagyona:

alaptökében	234 frt. — kr.
készpénzben	157 frt 59 kr.
könyvekben	152 frt 20 kr.
butorokban és felszerelésekben	123 frt 81 kr.

Összesen 667 frt 60 kr.

oly összeg, mely szembe állítva a zárszámadásilag feltüntetett és igazolt 566 frt 88 kr. készkiadással, egyrészt a közönség és védnökhatalóság áldozatkészségének, másrészt az egyleti rendes tagok takarékoságának elismerésre méltó bizonyítéka.

Anyagi tekintetben feltűnő amaz adatok mellett azonban — és ezt sajnálattal jelentem — az önképzés célja felé nagyon kevésbé közeledtünk, — mert habár külső megjelenésünkben tán mutatkozik némi haladás, de ipari ismereteink sem elméleti, sem gyakorlati tekintetben emelkedni, az elmúlt évben nem bírtak. Ennek egyedüli oka az, mert egyletünk tagjai — aránylag csak igen kevés kivétellel — nem ragadták meg a kínálkozó alkalmat olyan buzgalommal, a minőt egy komoly törekvő erkölcsileg és anyagilag mindenfelől nagy mérvben támogatott, egylet tagjaitól méltán megvárni lehetett, s így nem ok nélküli a megütközés azoknál, kik első forrásból veszik az értesítést arról, miszerint az 1883/4. év folyamán rendszeresített nyilvános előadásokat már a harmadik esetben oly kevesen látogatták, hogy a negyedik alkalommal az iránt kellett a felolvasónak tudakozódnia, vajjon lesz-e hallgatója? — Ez tény, melyet e helyről annál kevésbé hallgathatók el, mert nem hiszem, hogy lenne az egylet élén önzéletes ember, ki hajlandó volna elviselni a felelősséget jövőre az ilyen hanyatlásért.

Egyébiránt a kedvezőtlen körülményeknek is van részük a mult évi felolvasások kevésbé látogatottságában, és kényszerű bezúrtatásában.

A kezdet nehézségein kívül első helyen áll kedvezőtlen körülményül iparos mestereink azon indokolatlan rossz szokása, hogy segédeiket vasárnapokon is egész délig vagy foglalkoztatják, vagy eltűrik, hogy műhelyükben vasárnapon is dolgozzanak, s a hétfő napot fordítsák a pihenésre. E szokás ha semmi egyéb, de vallás erkölcsi szempontból botránys; — méltó, hogy ennek megszüntetésére iparhatóság, mester és segéd vállaltva közreműködjék, — mert csakugyan érthetetlen, hogy miért volna szükséges a munka szünetnek hétköznapra tétele, mikor vasárnapon a legjobb esetben is csak fél napig lehet dolgozni, míg ellenben, a hétfő nap e rendszer mellett egészen, sőt a keddek is gyakran nagy része értékesíthetetlenül válik! Nem határozott anyagi kárral jár ez munkásra és munkadóra egyaránt? s nem veszes következményü-e, ha segédeink a vallásból és más hasznos ismeretekből oktatást nem nyerhetnek? E rossz szokás védelméül nem fogadható el a közönség igénye, sőt még a verseny gondolata sem. Mert ha üzletünk, műhelyünk ajtaját vasárnapon zárva találja, szükségletet annak idején beszerezni siet; de különben is e szükségletek a már kész, s nem a még készülőben időipartételekre szorítkoznak; — tehát semmiféle károsodással nem járna, ha egy szép napon, egy akarattal kimondanák a mesterek, miszerint a műhelybeni foglalkozás a segédekre nézve vasárnapon megszünik, de rendszeresített a hétfőre.

A felolvasások rendszeresítése körül nagy hibába esett épen az egylet titkára is; több volt benne a buzgalom e téren, mint a tapasztalat; nem számolt az iparos viszonyokkal; túlbecsülte azon iparos segédek számát, kikre a felolvasó termékek találkoznai vélt; felelte, hogy évtizedes, sőt százados megörögzött szokások meddő irányát gyorsan megváltoztatni neki legkevésbé sikerülhet. Így a felszúrt lángnak gyorsan lelohadni kellett annál inkább, mert maguk az előadások is — egykettő kivételével — tul szárnyaltak a hallgatók képességeik szűk körét.

De mindezek mellett sem tagadható, hogy egyletünk legtöbb tagjánál megvan a vágy a művelődésre, az ismeretek szerzésére, hanem az eszközök alkalmazásánál nagy ovatoságra van szükség. Nálunk az értelem hasonlít talán némileg egy tó vízéhez, mely a belé dobott kavics után előbb csak igen kis gyűrűzetet mutat fel; a tágasabb körök csak a központtól távolodva, de mindig kisebbektől megelőzve ölelnek fel nagyobb és nagyobb tért.

Egyébiránt visszatérve adatainkra, hangsúlyozhatom, hogy nem volt egyletünknek eddig egyetlen tagja, ki ellen erkölcsiileg kifogás tehető lett volna, s ez elég elfogadható bizonyíték annak igazolására, miszerint egyletünk önképző céljait — ha nem tudományos ismeretek elemeinek megszerzésében, de mindennapi, a társas élet mozgalmai közepeit megközelíteni törekedett, s hogy ez némi részben sikerült, mutatta nyári és téli mulatságainak látogatottsága, melyek 108 frt 22 kr. tiszta jövedelmet nyújtottak pénztárunknak 1884. évben, ezidén pedig már 69 frt 24 krt. Látogatásával pedig 30 vendég tisztelte meg egyletünket.

Egyletünk vázolt működésének anyagi sikere bátorította, az önképzés terén mutatkozott lassu haladás azonban sarkalta választmányunkat arra nézve, hogy az önképzés intézményét biztosabb alapokra fektesse. E célból elhatározta a közgyűlésnek javaslatot tenni az iránt, hogy az ez idén Budapestten tartandó szövetkezeti vándorgyűlésen magát legalább két küldött által képviseltesse oly utasítás mellett, hogy az ott tapasztalandókról itthon jelentést, esetleg előterjesztést tegyenek a körünkben is szükséges intézmények életbejuttatásának iránt. E célra 60 frt, mint segélyösszeg, a költségvetésbe fel is vétetett. Továbbá szükségét látta ugyancsak a választmány annak, hogy ezélszerű egyleti helyiség béreltessék már csak azért is, mert a mostani sem terjedelménél, sem fekvésénél fogva nem alkalmas arra, hogy ott felolvasások, előadások tartassanak. E célra szintén 60 frt vétetett fel a költségvetésbe, mint a mennyivel az eddigi bérletösszeg évi 120 frtra szaporodott. — Végre pedig javaslatot teend választmányunk a közgyűlésnek az iránt, hogy a felolvasások, előadások minden harmadik hétfőn este 7—9 óra közt megtartassanak, ugy azonban, hogy ne legyen kizárva az e napokon kívül máskor netán lehető előadások megtartása sem.

Egyletünk érintkezést tart fenn a losonez-tugári, debreczeni és szegedi testvér egyletekkel, s a szövetkezetbe is belevén 5 frt tagsági díjjal, volt alkalma az ugynevezett „blau-ontag”-olónak az egyletből kizárása ügyében is érdemileg nyilatkozni, s azon meggyőződésének adni kifejezést, hogy e kérdés csak az ipartestületek megalakítása után, s csak a munkaadók hozzájárulásával lesz ezélszerűen megoldható, addig pedig a hétfői munkamulasztás kirekesztés okával nem szolgálható.

Ezekben volt szerencsém egyletünk 1884. évi működését,

ügyforgalmának kimutatását, sikereit és hibáit feltüntetni; de befejezésül legyen szabad őszinte köszönetünknek is hangot adni azon hathatós támogatásért, melyben minket e város tek. hatósága. A cipész ipartársulat. A rimaszombati első ipartársulat. Fáy László. Groó Vilmos. Hamaliár Károly. Konyha Géza. Liszka József. Dr. Löcherer Tamás. Lukács Árpád. Madarassy Dezső. Singer S. L. főrabbi és a rimaszombati takarékpénztár mint alapító tagok; Antal György. Bernáth Gyula. Biczovszky Károly. Burszky Sámuel. Baeso István. Brones István. Benko János asztalos. Baksay József. Bolkay Pál. Benyo Béla. Beregszászi Béla. Csepák István. Dideczki János. Dapsy Viktor. Erdélyi János. Erdélyi Mihály. Erdélyi Szabó János. Özv. Fudala Andrásné. Findura Pál. György Dénes. Gees István. György Gyula. Hudoba Sámuel. Holló Dénes. Hollóssy József. Ibos János. Institórisz Endre. Kovács János. Király Ferencz. Koreny József. Ifj. Kubik Ferencz. Kovács József v. tanácsos. Krajcsák János. Káposztás József. Kovács János köteles. Ifj. Koreny Pál. Kovács Zsigmond. Ladányi József. Dr. Marikovszky István. Majorossy Rezső. Molnár János pék. Ifj. Miskolczy István. Mateidesz József. Náray János. Német Károly. Német József. Német Lajos. Dr. Paczek Mór. Pásztor Pál. Rábely Miklós. Szerényi Pál. Szeverényi János. Szojka János. Simon Neitusz. Stehlsinsky Ignác. Sarinay Ignác. Soós László. Stolcz Zsigmond. Simon Antal. Soós Ferencz építész. Smegner Károly. Schmieder András. Özv. Szabó Jánosné. Szabó Lajos. Turek József. Tóth József báboányi. Tóth István rézműves. Trubint Lukács. Török Károly. Tibély Zsigmond. Ifj. Varga András. Vladár Endre. Wiedeman Emil és Zachar Gusztáv pártoló tagok; Baksay István. Czikora István. Findura Imre. Groó Vilmos. Kovács József v. tanácsos. Fábry János. Törköly József. Timko Mihály. Tóth János. Uthy Antal. Zachar Gusztáv és Vágensommer János urak mint tiszteletbeli tagok részesíteni kegyesek voltak, mi pedig kedves kötelességünknek tartandjuk, hogy további működésünkkel — a múltot okulva — az egész közönség teljes elismerését kérjelmessük.

Nyilatkozat.

„Észrevételemre,” melyben a gömörmezei gazdasági egyesület trespédése a választmány tagjainak rovatik fel. Sárközy Gyula ur a „Gömör Kishont” 6-ik számában adott válaszában ezeket mondja: „Abban teljesen igaz van az „észrevétel” írójának, hogy a választmányi tagok indulencziája minden fogalmat felül halad.” Ennél tökéletesebb beigazolást nem kívánhattam.

Mint hogy pedig a titkárra vonatkozó állításaimat is annak idejében és helyén be fogom igazolni, ezen személyes kérdésben ezikkiróval a vitát tovább folytatni nem kívánom.

P. Apáti, 1885. febr. 10-én

Vajda Gyula.

A rovás.

Vásárbérlőink kapzsisa kezd tőrhetlenné válni, s úgy látszik, hogy jóakaratu felszólalásunk nem mersékelté eljárásukat, sőt most már egészen alaptalan követelésekre engedik magukat ragadtatni. Szükségesnek láttuk tehát e rovatot megnyitni s állandósítani mindaddig, amíg hatóságunk elszájja magát arra, hogy a bérlési szerződésben megállapított jogok terjedelmét félremagyarázhatlanul körvonalozza, s erről a közönséget értesítse. A bérlők elleni panaszok közül íme az alábbi levél:

T. Szerkesztő ur! Besses lapja f. évi 5-ik számában a rimaszombati vásárbérlők zaklatásaira vonatkozólag közölt ezikk folytatni van szerencsém a következő tényről, mint unicum esetéről értesíteni.

Dickmann rimaszombati gőzmalomtulajdonos tölem és sógorom Marsovszky Kálmántól folyó év január hó 19-én buzát vásárolván, részére a buza a megkötött alkalhoz alkalmaszólalag rimaszombati gőzmalom helyiségébe január 26-án és 27-én¹⁾ szállított be.

Beszállítás alkalmával a városi vásárbérlők Dickmann ur gőzmalomában mindkét napon megjelentek s második napon a két napi buzaszállítvány után tölem és sógoromtól a s o r o m p ó p é n z j á r u l é k o n kívül követelték a helypénzt és a mázsálási díjat²⁾ azon kijelentéssel, hogy ok azon jogot a várostól kibérelték s annak alapján ok a s o r o m p ó p é n z e n felül a helypénzt és mázsálási díjt is jogosítottak kivétel nélkül minden szállítvány után beszédni, s azon alapon a követelt összeget sógoromtól, nem épen h u m a n u s szó váltás mellett, drámai szigorral be is szedték.

Jól tudom azt, hogy minden város, így Rimaszombati város is jogosultsággal bír a s o r o m p ó p é n z e n³⁾ felül a piacra kerülő bármiféle termény vagy árucikk után a helypénzt is, sőt a városi hités mázsálása alá kerülő termény mennyiség után a mázsálási díjat is követelni s megfizettetni, azonban nem akarom hinni, hogy törvényeink ellenére bármely város oly kiváltságos jogosultsággal bírna, miként helypénzt, nem a piacra, hanem adásvétel után magán ember s ottani adózó polgár tulajdonára vált, annak udvarára szállított termény után, valamint nem a városi hitese mázsálási, hanem az eladó és vevő által megmázsált termény után mázsálási díjat követelhesse, s azt beszédhesse. Ebből folyólag pedig törvényszerűen következik, miként oly jogot egy város nem adhat bérlőnek, melylyel maga sem bír s nem bírt soha.

Igy tagadom határozottan, hogy a rimaszombati vásárbérlők jogosultsággal bírnának piaci helyiségen kívül akár magán ember udvarán helypénzt, akár pedig a nem általuk, hanem magán ember által megmázsált termény után mázsálási díjt követelni s szedni.

Tekintve pedig, hogy a vásárbérlők az általuk jogtalanul követelt helypénzt és mázsálási díjt Dickmann ur udvarán sógoromtól beszédték, hinni akarom, miként eselekményükkel erőszakoskodást és zaklatást követtek el.

Hogy pedig az ilyféle, eddig elnézett eset Rimaszombati

ban ezentul gyakorolható ne legyen, ezélszerűnek találtam azt a hírlapban leendő közlés végett szerkesztő urral közölni. Sőt elhatároztam, országunkban sehol sem divó, egyedül Rimaszombati a vásárbérlők által törvényellenesen megkezdett unicumot képző állítólagos jogosultságot gyakorlásáról a Budapesti fővárosi hírlap szerkesztőseket is majdan értesíteni.

Hazafiúi üdvözléssel és kiváló tisztelettel vagyok

Osgyán, 1885. febr. 7-én.

Gonda Ferencz, ügyvéd.

(Folytatása következik.)

A farsang.

A nagyrőcei műkedvelő társulat által a nagyrőcei áll. segélyzett községi polgári iskola tapintézete javára folyó hó 1-én rendezett alarezos táncvigalom bevételé 187 frt, kiadása 108 frt 86 kr., így tiszta jöv. delme 78 frt 14 kr. volt. A jótékony ezéla felülfizettek: Borbély L. 10 frtot. N. N. 5 frtot. N. N. 4 frtot. Latinák Sándor 2 frtot. Boczko D. 1 frtot. Gaál Gy. 1 frtot. Pikler 1 frtot. Dr. Posevitzné urnó 1 frtot. Niernsee József 1 frtot. Rósch F. 1 frtot. Dr. Seiler 1 frtot. Kohn S. 1 frtot. Tóth E. 1 frtot. Zalai A. 1 frtot. Oeskey J. 1 frtot. Összesen 36 frtot. Fogadják a segélyezendők levében a rendező bizottság hálás köszönetét.

A Tamásfalán létesítendő s a magyarosodás szempontjából is szükséges kisdudóvó intézet javára f. é. február 8-án az előjáróság által rendezett táncvigalom minden tekintetben sikerült, közönségünk részéről oly látogatottságnak örvendett, aminőt a ezél valóban megérdemelt. A mulatók jókedvé kitarított reggelig s bár a helyiségek nem voltak épen túltömöttek, a tiszta jövedelmet — 40 kr. belépti díj mellett — Molnár Lajos 1 frt 60 kr. Pongrácz P. 60 kr. Szabó Gy. 60 kr. Groó V. 60 kr. Brabécz S. 60 kr. Liszka J. 60. Szviacsény N. 60 kr. György K. 60 kr. Hoffmeiszter N. 60 kr. Szabó I. 60 kr. Bodon L. 60 kr. Simon N. 60 kr. Hageter L. 60 kr. Lózek J. 60 kr. Kremusz F. 60 kr. Gregor K. 40 kr. N. N. 40 kr. Andrik S. 20 kr. Folyami L. 20 kr. N. N. 20 kr. Benko J. 20 kr. Szijgyártóné 20 kr. Lévai A. 20 kr. Varga A. 20 kr. Sarinai I. 20 kr. Kremniczky I. 20 kr. N. N. 10 kr. Terem P. 20 kr. Ondrejovics S. 20 kr. felülfizetése 50 frtra emelte. — A rendezőség e helyen mond őszintén hálás köszönetet mindazoknak, kik törekvéseit erkölcsileg és anyagilag tekintélyükkel s áldozatukkal gyámolítani kegyeskedtek. Mi pedig azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy közönségünk az ilyen és hasonló nemes ezélu, bár népies, de kifogástalan mulatságokat jövőre még nagyobb mérvben látogatandja.

— Ugyane napon folyt le a jánosii dalárda által az ottani ev. ref. egyházi orgona javára rendezett táncvigalom, melyről következő értesítést vetünk a rendezőtől: Az összes bevétel volt 100 frt 63 kr., ezzel szemben a kiadás 69 frt 65 kr., s így tiszta jövedelem gyanánt maradt egy összegben kitejjeve 31 frt. — Dalárdánk fő pártfogói ez alkalommal is kimutatták áldozatkésztségüket, névszerint: Török Balint 10 frt. Sárközy Gyula 3 frt. Szentmiklóssy Sándor 3 frtot áldoztak a jótékonzél érdekében. Felülfizettek még: Pongrácz Ernő 2 frt. Pongrácz Balint 1 frt. Pongrácz Pál 1 frt 20 kr. Raszky Gyula 1 frt. Győri Erzsike kisasszony 60 kr. Záborszky Klemma kisasszony 20 kr. Kovács József 1 frt. Török Sándor 1 frt. Egy névtelen 1 frt. Lenkey István 40 kr. Tóthi György 1 frt. Samu István 1 frt. Pálkovács Miklós 1 frt. Varga József 20 kr. Nemessányi Terézia 1 frt. Molnár József 20 kr. Lefler János 20 kr. Öten Rimaszombatból 1 frt. Hármán ismét Rimaszombatból 60 kr. István Julianna 1 frt. Kozmay Lajos 20 kr. Pálkovács Eszter 5 kr. István József 20 kr. Grajz György 20 kr. Pupák János 20 kr. Faesinay József 80 kr. Szojka József 40 kr. Talhammer Mari 60 kr. Lőrincz Károly 40 kr. Keszler Antal 1 frt 20 kr. Fogadják a nemes szívu adományozók a szent ezél érdekében tanusított adományaikért hálás köszönetüket! Végül — a pénzübeli dolgoktól eltérve — szíves köszönetet mondunk az országzerte kitünő hírnévként örvendő rimaszombati dalárdának azon barátságos jó indulatáért, miszerint annak mintegy tizenkét tagja egyszerű mulatságunkban megjelent. — a kik gyönyörűen elmondott szép dalaikkal s vidám kedélyökkel a mi mulatságunkat fűszereztek s örömeinket fokozták. Körünkben megjelenésüket — figyelembe véve az éjszakai utazás kellemetlenségeit is — a mi javunkért tett szíves áldozatnak s adósságnak tekintjük, melynek részleteként leendő visszafizetésére magunkat nyilvánosan le is kötelezzük. Mi pedig, kik szintén örvendettünk az örvendezőkkel, szívesen ismerjük be, hogy Jánosii közönségének vendégszeretete, különösen népdalok előadásában kiünően jó dalárdája, kedves emlékü estét szerzett a távolabbról megjelenteknek is.

Rudolf trónörökös Garam-Murányban.

Azon örvendetes esemény alkalmából, hogy a trónörökös Ö kir. fensége megyénket, bár rövid időre, vadászat ezéljából meglátogatta, r. levelezőnkől a következő tudósítást vettük:

A magas vendéget, ki Coburg Koháry Fülöp hercegi, gr. Bombelles főudvarmester, gr. Teleky Sámuel és br. Würmbrand kíséretében a budapest-kassai vonalon tegnapelőtt, e hó 12-én érkezett Poprádra, Garamon a „Ferdinand” nevű vasgyárnál, nem ugyan hivatalosan, de az öröm és lelkesedés annál őszintébb kifejezésével fogadta a várakozók nagy száma, élükön megyénk fő- és alispánjával s a járás főszolgabírájával. A tisztelgők hódolat teljes üdvözlétének átvétele után fenséges vendégünk innen Garam-Pohorellára, s estve a murányi kastélyba hajtattott kíséretével együtt. A vadászat tegnap reggel e hó 13-án kezdődött, s már d. u. 1 órakor véget is ért, amikor a trónörökös fegyverétől elesett, még elettelelül is ijesztően félelmes medve, mely egy maga betöltte a vonató koci derekát, a kastyéba szállított.

Ez alkalommal ünnepi diszt öltött az egész Murány-tájék. Murányban két helyen volt felállítva igen csinos, fenyűgalyakból font, számos zászlóval díszített diadalív, egyikén az egyszerű, de szívhez szóló felirattal „Isten hozott,” a másikon „Isten veled.” Igen kedves képet nyújtott e helyen az iskolás gyermekek csoportja, mely Droppa József tanító vezetése mel-

lett üdvözölte az érkezett s távozott ritka vendéget, ki igen szívélyesen, emelt főveggel intrve fogadta a lelkes „éljen” kiáltásokat. Ö fenségét láthatólag kellemesen érintették a közszereget s tiszteletnek eme kifejezései; meg volt különösen elégedve úgy a fogadtatással, mint a vadászat eredményével, s nem alaptalan a remény, hogy még máskor is lesz hozzá megyénknek szerencséseje. Tisztelezon ö fenségét udvari vonat várta, melyen még ezen estve visszautazott Bécsbe, hogy sógorával együtt jelen lehessen a mai udvari bálon.

Hírek és vegyesek.

Rudolf trónörökös ö kir. fensége, a garami vadászatról visszatérőben, f. hó 13-án esti 6 órakor, a helybeli vasut állomáshoz kivonult nagy közönség által lelkes „éljen”-nekkel fogadtatott, mialatt a vonat városunkat néhány percig érintette.

— Hymen. Szojka János városunkban lakó jöhrü gazdasági gégyáros, szombaton (február hó 14-én) tartá esküvőjét Szé p A n n a urnóval Fehértemplomon. Áldás és boldogság legyen osztályrészüik!

Névváltoztatás. Kohn Károly tiszolcezi illetőségű s ugyanottani lakos saját-, valamint Paula, Szeréna, Regina, Adolf, Lajos, Ida és Ferencz kiskoru gyermekei vezetéknevének „Komáromi”-ra kért változtatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— A jövő szerdai hangverseny iránt nagy az érdeklődés. Lehet is, mert oly gazdag műsora lesz, melyet ritkán lehet egy ily provinciális városban összehozni. Már maga br. Bánffy György neve is nagy vonzó erővel bír. Kivüle még két művész Z s e m b e r y Tivadár és N ó v y Vilmos fognak közreműködni; az első a salón-zene, utóbbi a classicus genre köréből, míg Bánffy báró a magyar zenében excellál. A távol vidék elite közönsége nagy számmal lesz képviselve, annyival is inkább, mert az előző napon az ifjusági bálon tömegesen részt fog venni.

Jótékony ezélu szini előadást fog tartani e hó 22. napján (mához egy hétre, vasárnapon) a nagyrőcei műkedvelők állandó társulata, az ottani felső polgári iskola javára. Szinre kerül Ottalmásy Tihámér énekes népszínműve, „Czigány Panna.” Jegyek előre válthatók Dedinszky Gyula gyógytárában. Az előadást tánczestély követi. Vidéki vendégek részére szállásról, előfogatokról a műkedvelők társulatának elnöksége fog — megkeresés esetén — készséggel gondoskodni. A színlap kivonatát „Színház” rovatunkban találja meg az olvasó. (A jótékony ezél iránti tekintetből megkoczkáztattuk e sorokat, noha valószínű, hogy a bbányai nagytekintetű és tudomány pénzügyigazgatóság még mindig ntucs tisztában a „hír” és „hírdetmény” közötti különbséggel.)

— A rimaszombati iparos segédek önképző- és segély-egylete f. hó 8-án tartotta meg évi rendes (II.) közgyűlést, mely a közönség részéről, noha mintegy 100 db külön meghívó lett széthordva, kevésbé lett figyelemre méltatva, mint azt megérdemelte volna. Kik ez intézmény iránt érdeklődni szívesek, azok figyelmét szabad legyen felhívunk a lapunk más helyén közölt titkári jelentés kimerítő adataira.

— Az országos kiállítás helyi bizottsága e hó 9-én a városházán gyűlést tartott. Farkas Abraham elnöklete alatt az egyes osztályok megbízottai jelentést tettek a kiállítók tárgyairól. A száznál több meghívottak közül azonban alig 40-en vettek részt a gyűlésen. A gazdaságra vonatkozó osztályok ügyét maga a gazdasági egyesület vette elintézés végett s így csak az ipari osztályok lettek volna rendezendők. Sajnos, hogy csak kevesen fognak tényleg részt venni az országos kiállításban; a legtöbbben kijelentették, hogy miután a rendes térdijon a kiállítási orsz. bizottság még oly székreny használati díjt követel, melyet nagyságánál fogva (egy négyzet méterter 30—36 frt) fedezni nem hajlandók, masrészt nem képesek bejelentéseiket visszavonják. Tény, hogy vidéki derék iparosainkban megvan a törekvés, de az illető körök támogatása nélkül oly áldozatra nem szoríthatók, mi az országos kiállítást emelheti ugyan, de ok abból anyagi hasznót alig húzhatnak. A bizottság titkára bizonyosan közölni fogja a számbavett kiállítók tárgyainak jegyzékét, miből meggyőződhetünk, kik fognak mégis a nyújtott melletti is az orsz. kiállításban résztvenni.

Dalárdánk e hó 12-én ismét sikerült dalestélyt adott a helybeli kaszinó helyiségében, melyek — ha nem is töltötte be azokat a megjelent diszes közönség egészen — élénk s kedélyes szórakozás színterévé lettek ezuttal is. — Dallosaink — bár nem voltak teljes számban jelen — hogy méltók az „egri”, akarjuk mondani a „rimaszombati” névre, hangosan bizonyították a tetszésnek kitörő nyilatkozatait, melyek mindaddig nem csillapodtak, míg néhány énekszám, főleg „A faluban utca hosszát”, „Kossuth nóta” ismételve nem lett. — A dalt közönlint zene, majd táncz váltotta fel, hogy a vendégek mulatsága teljes legyen. A nők köréből — ha ugyan akaratlanul nem tévedünk — következő neveket volt szerencsénk följegyezhetni: özv. Marton Rudolfné, Marton Mariska, Lenke és Anna, Lányi Bertalanné, Bornemisza Lászlóné, Török Klemma és Ilona, Farkas Abrahamné és Farkas Erzsike, Török Jánosné, Lengyel Györgyné, Létássy Alajosné és Létássy Anna, Chrenko Árpádné, Löcherer Tamásné és Löcherer Janka, Pongrácz Jenőné, Pongrácz Pálné, Adorján Róza, Liszka Józsefné, Törköly Józsefné, Czikora Emma, Beliczay Lászlóné, Lúczó Rózsika, Kishonthy Margit, Kovács Erzsike, Schwarz Karolin, Beliczky Viktorné, Groó Vilmosné, Zsigárdy Lajosné, Stirenberg Katinka, Szontagh Melanie; kik — reményleni merjük — bizonyosan azon elhatározással tértek pihenőre, hogy két hét multán ismét, s még többen találkoznak e helyen.

A közönség zsebe — mint tudjuk — elég türelmes ugyan, de még sem a „Csaky szalmája,” — s kell, hogy ezt a vendéglői kiszolgálók — vulgo pincézerek — bizonyos pontig tiszteletben tartásák. F. hó 12-én estve a kaszinói helyiségben, igen boszantó jelenetek után kellett meggyőződünk arról, hogy a „Róza” vendéglős alárendelt személyzetének egy némelyike ezzel édes keveset törődik, miután a vendégek számláját nem a rendszerinti, de kétszeres árákból állított össze. Ez a legjobb ut arra, hogy Horváth vendéglős ur eddig szerzett jó hírnévet elveszítse; de ha ezt koczkáztatni nem akarja, úgy jó lesz ha gondoskodik időről időre olyan árszámlások alkalmazásáról, melyek mindenkinek rendelkezésére állván, jövőben a hasonló botrányokat megelőzhetik.

¹⁾ Hétfő és kedd napon!

²⁾ A bérlési szerződés szerint e díj csak szerdán, szombaton és országos vásári napon, a vásártéren s ott is csak jegyzőkönyv felvétele mellett szedhető.

³⁾ Városunknak ilyen ezimű jogosítványa — tudunkkal — nincs, mert ha lenne, kiterjeszkednék reá a bérlési szerződés is.

Közgazdaság.

Rimaszombat város helyi árúszabálya:

- 1. Úres koesi, ha vásárhelyen áll, heti- s országos vásárkor 10 kr.
- 2. Taligán áruló gyümölcsöstől, heti- és országos vásárkor 15 kr.
- 3. Egy kosár gyümölcs 3 kr.
- 4. Szuszékos, kerek, heti- és országos vásárkor szekérrel együtt 20 kr.
- 5. Cseres, heti- és országos vásárkor szekérrel együtt 20 kr.
- 6. Faedényes heti vásárkor 10 kr., országos vásárkor 35 kr.
- 7. Zsindely, lécz, deszka, szarufa, gerend, tűzifa és szénárulók szekérrel heti vásárkor 10 kr., országos vásárkor 20 kr.
- 8. Kályhás, fazekas heti- és országos vásárkor szekérrel 35 kr.
- 9. Cserépes, téglás heti- és országos vásárkor szekérrel 25 kr.
- 10. Szénás szekértől heti vásárkor 10 kr. országos vásárkor 20 kr.
- 11. Káposzta vagy gyümölcsáruló szekértől heti vásárkor 20 kr. országos vásárkor 30 kr.
- 12. Szalonnás, hagymás szekértől heti- és országos vásárkor 40 kr.
- 13. Boros szekértől hordónként 10 kr.
- 14. Vasárusok, ha szekérről árulják 40 kr.
- 15. A kik asztalon vagy hordón árulnak heti- és országos vásárkor 10 kr.

Lábon hajtott marháktól.

- 1. Egy bárány s juhtól mind az adó, mind a vevő 1 kr.
- 2. Egy kecske " " 2 kr.
- 3. Egy esikó, szamar vagy öszvértől " " 4 kr.
- 4. Tehén, ökör, bika, bival, ló darabja " " 5 kr.
- 5. Sertés, kövér vagy sovány darabja " " 2 kr.
- 6. Lud, pulyka " " 2 kr.
- 7. Csirke, szopós malacz, tyúk, kaesa 1 kr.

Mesteremberek, kereskedők.

- 1. Asztalosok 20 kr.
- 2. Bádigosok 20 kr.
- 3. Eleség árulók 20 kr.
- 4. Csizmadiaák egy napra sátorban 10 kr.
- Ugyanezek földön árulók egy napra 5 kr.
- 5. Könyvkötő 20 kr.
- 6. Csipkés, aprólékos áruló és nyakkendő 20 kr.
- 7. Kalaposok egy napra 10 kr.
- 8. Lakatosok egy napra 10 kr.
- 9. Festők szekér és rőffel, illetőleg méterrel 40 kr.
- 10. Kötélesek egy napra 10 kr.
- 11. Mézeskalácsosok szekér nélkül 40 kr.
- 12. Porezellánosok nagy sátorban 50 kr., kisebb sátorban 30 kr.
- 13. Rézművesek 20 kr.
- 14. Rostás és szitás 20 kr.
- 15. Sijgyártók kisebb és nagyobb sátorban 20 kr.
- 16. Szabók 20 kr.
- 17. Szűesök kisebb sátorban 20 kr., nagyobb sátorban 30 kr., földön árulók 10 kr.
- 18. Szűrszabó egy napra 10 kr.
- 19. Szegedi szappanos szekérrel 50 kr.
- 20. Czipészek 20 kr.
- 21. Gyölesosok 4 méteres deszkán rőffel, illetőleg méterrel 25 kr.
- 22. Szekeren áruló sátorban rőffel illetőleg méterrel 40 kr.
- 23. Tirolok 40 kr.
- 24. Vargák, szattyányosok egy napra 10 kr.
- 25. Timárok és gordoványosok egy napra 20 kr.
- 26. Pántlikás 20 kr.
- 27. Kendős a földön 10 kr.
- 28. Kendős sáfrányos sátorban 60 kr.
- 29. Pipa, bieska árulók szekérrel együtt 35 kr.
- 30. Nagykereskedők fabódeban 1 frt. Ha 8 négyszög méternél nagyobb a sátora, minden 2 négyszög méter után 25 kr., kisebb bódékban 4 négyszög méter értve 80 kr., deszka sátorban 60 kr.
- 31. Posztosok sátorban rőffel illetőleg méterrel 45 kr.
- 32. Gombkötők egy napra 10 kr.
- 33. Tojás árus kézből, minden 10 tojás után 1 kr.
- 34. Tejárusok egy fazéktól 1 kr.
- 35. Czérna 1 font vagy fél klgamm 1 kr.
- 36. Egy fő kendér, melynek 2 frt értéke 4 kr.
- 37. Vászónaruló minden 10 rőtől illetőleg méterrel 2 kr.
- 38. Komédiás, panorámás dija a főkapitány közbejöttével határozatik meg.
- 39. Száraz mértékek használatáért hármily gabona, veteményem után minden hectolitertől fizet az eladó, ha raktárból történik is az eladás 2 kr.
- 40. Ha súly szerint adatik el a termény, minden 50 kgramm után fizet az eladó 1 kr. — Ugyanily összeg fizetendő akkor is, ha a mérőeszköz nem a bérlő tulajdona. Magától értetvén, hogy a pusztán átszállítás végett hozott tárgyak díjmentesek.
- 41. Egy méterért 3 kr.
- 42. Egy vég szűrtől 2 kr.
- 43. Laczikonyhás hetivásárkor 20 kr., országos vásárkor 30 kr.
- 44. Haláruló asztal- és súlymértékekkel 40 kr.
- 45. Halesik áruló mértékekkel 40 kr.
- 47. Kendős kötelen, sátorba árulva 40 kr.
- 47. Deszkán árulva sátorba, 4 méter értve 60 kr.
- 48. Kaszás, heti és országos vásárkor szekérrel együtt 20 kr.
- 49. Ugyanez földön árulva 10 kr.
- 50. 1 dunna 4 kr.
- 51. Vásárosekat hozó szekerek 10 kr.
- 52. Gerslis heti vásárkor 20 kr., országos vásárkor 40 kr.
- 53. Juhbőr gyapjas 1 kr.
- 54. 50 darabból álló írha 10 kr.
- 55. Szapos borjubőr darabja 1 kr.
- 56. Ökör, ló, tehén, tinóbőr darabja 3 kr.
- 57. Gyapjumérésnél 50 klgamm után mind az eladó, mind a vevő 10 kr.

Kelt Rimaszombatban, 1884. év augusztus 26-án.
Klein Soma s. k. } bérlők. Szabó György, polgármester.
Schweitzer Rudolf s. k. } Nagy Ferencz, főjegyző.

Hivatalos közlemények.

Gömörmege kir. tanfelügyelőjétől.

75. sz. — T. iskolaszék! Az 1876. évi XIV. t. cz. 42. §-a az életmentési és egészségügyi főbb szabályoknak a népiskolában való tanítását kötelezőleg elrendelvé, e czélra a néhai dr. Széll Lajos által szerkesztett „Életmentés és egészség-tan“ elemi és polg. isk. tankönyv és „Vezérkönyv az életmentés és egészség-tanhoz“ című s az egyet. nyomdában 20 illetve utóbbi 50 kron kapható műveket fogadta el a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur.

Miről f. é. jan. 3-án 48761/1884. sz. a. kelt vallás és közokt. miniszteri rendelet értelmében oly felhívással értesitem a t. iskolaszéket, hogy ezen műveket az iskolai könyvtár számára rendelje meg s egyuttal intézkedjék, hogy az egészség-tan tanítására a természetrajzi oktatásra szánt időn belül kellő figyelem fordíttassék. — Rimaszombat, 1885. január 22-én.
Groó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Gömörmege alispáni hivatalától.

1608. sz. — A hasznos házi állatok között folyó hó 1—7-keig Putnokon 5 drb juh rühben szenvedőnek találtatott és zár alá helyeztetett; Csetneken pedig 42 darab juh méte-lyes vízkórban vétetett gyógyítás alá — ragályozás különben nem történt, vézses járvány nem fordult elő.
Rimaszombat, 1885. február 10. alispán helyett: Ujházy, főjegyző.

S z i n h á z.

A nagyrőzei műkedvelők jótékonycélu ötödik előadása.

Nagyrőcén, 1885. február hó 22-én (vasárnap)

a városi nagyteremben, az ottani polgári iskola javára adatik:

CZIGÁNY PANNA.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban, dalokkal és táncszal. Irta: Almási Tihamér, zenéjét szerző: Serly Lajos.

Személyek:

Vámosi György, törvénybíró	—	Szeesckay Antal.
Marezi, a nevelt fia	—	Bárdossy Pál.
Szoboszlay Mihály, a tanácsbeli	—	Rőcsey István.
Ferkó, a fia	—	Malinák Aladár.
Özv. Kenderessy Kiss Mártonné	—	Kubinyi Palmé.
Ilus, a leánya	—	Greiner Irén.
Géczy András, jómódu gazda	—	Oesky János.
Dacsó, haraszi bíró	—	Deiduszky Gyula.
Esküdt	—	Rusznák Adolf.
Simplicius, koldus barát	—	Csaszkoézy Károly.
Vak Pesta, kortes	—	Nagy Lajos.
Illés	—	Dövényi János.
Pozsár } önödi legények	—	—
Lubi Pista, kisbíró	—	—
Zsuzsi } önödi leányok	—	—
Maresa } —	—	—
Lakatos Rudi, cigányvajda	—	Hering Soma.
Panna, a huga	—	Mihalik Dezsőné.
Bella, Panna testvére	—	Halasi Irén.
Kolompár, öreg dade	—	Aschner István.
Treszka, öreg cigányasszony	—	Halasi Gyuláné.
Bandó	—	Tavassy Lajos.
Rafael } cigányok	—	—
Panoramás	—	Barger Guidó.
Kalmár	—	Heinez Frigyes.
Fazekasné	—	Dr. Posevitz Albert.
Csendőr	—	Vaniek Mariska.
		Szolgovits Ferencz.
	Népség	— Kortések. — Czigányok.

Heti naptár.

	Katholikus	Protestáns	Izraelita
Febr. 15. V.	D. Fars. v.	D. Quinq.	Ad. Rosch. 1 30
" 16. H.	Juliana	Juliana	Ad. Rosch. 2 1
" 17. K.	Hushagyó k.	Julian. Dón.	Adar 2
" 18. Sz.	Halmazó sz.	Flávián	Adar 3
" 19. Cs.	Gábián Man.	Gábián	Adar 4
" 20. P.	Jéz. 5 sebe	Eleuter	Adar 5
" 21. Sz.	Eleonóra	Eleonóra	Sab. Trumoh 6

Napirend:

- Minden kedden és pénteken polgári ügyekben, szerdán és esütörökön fen-nyitó ügyekben a helybeli kir. törvényszéknel.
- Ugyanezek kedden és pénteken a megyei árvászeknél s a városi hatóságнал tanácsülés, kivéve az ünnepe eső napokat.
- Minden hétfőn, kedden, esütörökön nyilvános tárgyalás fenytő ügyekben a kir. járásbíroságнал.
- Minden szombaton panaszfelvétel ugyanott, kivéve az ünnepekre eső napokat.
- Febr. 16. Sajó-Gömörön és Miskolezon országos vásár.
- " 17. Gömörmegei ifjuság táncvizgalmá a „Három Rőzsa“ vendéglő nagytermében.
- " 18. Hangverseny a helybeli főgymnasium tanári nyugdíjintézete javára ugyanott.
- " 22. Jótékonycélu műkedvelői előadás Nagy-Rőczen.
- " 23. Pelsűezőn, Dobsinán országos vásár.
- " Arverés a cserencsényi vízimalom bérletére.

Piaci árak: Rimaszombat, 1885. február hó 14-én tartott hetivásár alkalmával a gabonaművek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	mmászánként	hektoliterenként		
Buza	7.00	6.80	5.40	5.25
Feles	6.40	6.20	4.55	4.45
Rőzs	6.40	6.20	4.55	4.40
Árpa	6.40	6.10	4.40	4.30
Zab	6.80	6.50	2.75	2.60
Kukorieza	6.40	6.20	4.40	4.30
Bab	—	—	—	—
Kása	—	—	—	—
Burgonya	—	—	2.25	2.—

Felelős szerkesztő: Rábely Miklós.

Magán-hirdetések.

Malom haszonbérbeadás.

A cserencsényi vízi-malom, mely három kőre jár s egészen jó karban van, haszonbérbe adatik a folyó 1885-ik év szent György napjától három egymás utáni évekre. — Van hozzá öt kilás szántóföld és 4 kaszás rét.

Az árverés 1885. márczius hó 23-án délelőtt 10 órakor fog a helyszínen megtartatni. A bérleti feltételek addig is a malom igazgatójánál megtekinthetők. Cserencsény, 1885. febr. 6-án.

2—2 Blaho Márton, malom-igazgató.

Meghívás.

A „Gömörmegei Nép- és Iparbank“

részvényesei

1885. február hó 27-én d. e. 9 órakor

a „Három Rőzsa“ vendéglő nagy termében tartandó

rendes közgyűlésre

ezennel meghivatnak.

T Á R G Y A K:

- 1. Igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
- 2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
- 3. Az osztalék megállapítása.
- 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

Rimaszombat, 1885. február 12.

1—2 **Az igazgatóság.**

Eladó ház.

Nyustyán, a vasgyár és vasuti állomás közelében egy egészen ujon épült ház, — mely tíz évig adómentes, — szabad kézből örök áron eladó. Az épület egy bolt, két szoba, konyha, kamra és fatartóból áll, azonfelül a tágas udaron kut és körülbelül 900 négyszög öl területű kert.

A venni szándékozók forduljanak e lap kiadójához, hol bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Korcsmaátadás.

1885. évi april hó 1-től a Rimavölgyén egy igen jó forgalomnak örvendő korcsma (a tiszolczi országot közelében) családi ügyek miatt — kedvező feltételek mellett — átadó. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

1531. szám. — A tekintetes alispáni hivatal az 1884. évi december hó 28-án kelt 11795. számú végzésével a murány-vernár-poprádi város ut szakaszán lévő több rendbeli munkálatok helyreállítását 5907 frt 60 kr. összeg erejéig engedélyezte. — A fentemlített munkálatok fogamatosításának biztosítása czéljából az 1885-ik évi február hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára a gömörmegei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők. Kelt Rimaszombat, 1885-ik február hó 10-én.

Beliczay László, kir. főmérnök.

Árverési hirdetmény.

Az ózdi összesített közbirtokossági

korcsma-regalé

f. évi márczius hó 18-án d. e. 9 órakor Ózdon, a község bázánál 1885. évi Szent-György naptól számítandó három évre nyilvános árverés utján haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 5000 frt melynek 10%-át az árverezni kívánók bánatpénzzel letenni tartoznak; bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok alólirott nál vagy az árverés megkezdése előtt a helyszínen elfogadtatnak.

Az árverési feltételek alólirott nál Miskolezon és Fried Zsigmondnál Ózdon megtekinthetők.

Kelt Miskolezon, 1885. jan. 31-én

Bizony Áron, ügyvéd, közbirtokossági megbizott.